

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня магістр

студента _____ Тертиці Олексія Миколайовича
(прізвище, ім'я, по батькові)

академічної групи _____ 073М-20з-2
(шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

на тему _____ Удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки (за матеріалами ТОВ ТВГ «Куниця»)
(назва за наказом ректора)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Іванова М.І.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Іванова М.І.			

Дніпро
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри менеджменту

_____ В.Я. Швець

(підпис)

«01» вересня 2021 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня магістр

студенту Тертиці О.М. академічної групи 073м-20з-2

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

на тему Удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки (за матеріалами ТОВ ТВГ «Куниця»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 21.12.2021 р. № 1073-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретично-методологічний розділ	Теоретичні аспекти організації, здійснення та регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства	27.09.2021 р. – 31.10.2021 р.
Дослідницько-аналітичний розділ	Аналіз та оцінка зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»	01.11.2021 р. – 30.11.2021 р.
Проектно-рекомендаційний розділ	Обґрунтування напрямків підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	01.12.2021 р. – 16.01.2022 р.

Завдання видано

_____ Іванова М.І.

(підпис керівника)

(прізвище, ініціали)

Дата видачі «01» вересня 2021 року

Дата подання до екзаменаційної комісії «17» січня 2022 року

Прийнято до виконання

_____ Тертиця О.М.

(підпис студента)

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра
студента групи 073м-20з-2
НТУ «Дніпровська політехніка»
Тертиці Олексія Миколайовича

на тему: Удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки (за матеріалами ТОВ ТВГ «Куниця»)

Ключові слова: ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, КРИЗА COVID-19, ЕКСПОРТ, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

Структура роботи: 118 сторінок комп'ютерного тексту; 4 рисунки; 16 таблиць; 35 джерел посилання.

Об'єкт розроблення – процес удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки.

Основні результати кваліфікаційної роботи магістра полягають у такому: визначено напрями організація зовнішньоекономічної діяльності в Україні; досліджено основні механізми та засоби державного регулювання зовнішньоекономічних відносин; визначено тенденції розвитку зовнішньої торгівлі в умовах глобальної кризи COVID-19; надано загальну характеристику підприємства; проаналізовано та здійснено оцінку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»; проаналізовано та оцінено показники фінансово-господарської діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»; оцінено ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства; оцінено можливості розвитку діяльності ТОВ ТВГ «Куниця» на зовнішньому ринку; розглянуто альтернативи щодо вибору стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»; здійснено моделювання зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця» на зарубіжних ринках; оптимізовано систему управління зовнішньоекономічною діяльністю ТОВ ТВГ «Куниця».

Методи дослідження: у кваліфікаційній роботі використовувались загальнонаукові та специфічні методи дослідження. Зокрема, методи системного підходу для характеристики господарської та зовнішньоекономічної діяльності підприємства, класифікації та комбінованого аналізу при розробці стратегії виходу на зовнішній ринок.

Результати кваліфікаційної роботи магістра рекомендовано для використання на підприємствах, що спеціалізуються на сервісному обслуговуванні організацій товарами для офісу.

Сфера застосування: здійснення експорту канцелярських товарів до Угорщини.

Економічна ефективність запропонованих заходів: чистий приведений потік дорівнює більше 220 тис. євро, що свідчить про виконання необхідної умови ефективності проекту, термін окупності дорівнює близько двох років і є достатнім в умовах змінного середовища. Індекс дохідності складає 48%.

SUMMARY

Master's qualification thesis

Student group 073M-203-2

Dnipro University of Technology

Tertytsia Oleksij Mykolajovych

Improving the foreign economic activity of an enterprise through the strategy of entering foreign markets (based on the materials of LLC TPG "Kunitsa")

Key words: FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY, GOVERNMENT REGULATION, COVID-19 CRISIS, EXPORT, EFFICIENCY.

Structure of the work: 118 pages of computer text; 4 drawings; 16 tables; 35 sources of links.

Object of the research is the process of improving the foreign economic activity of the enterprise through the strategy of entering foreign markets.

Purpose of qualification thesis is theoretical justification and development of practical recommendations for improving the foreign economic activity of the enterprise through the strategy of entering foreign markets.

Main results of qualification thesis degree are: the directions of organization of foreign economic activity in Ukraine are determined; the main mechanisms and means of state regulation of foreign economic relations are studied; identified trends in foreign trade in the global crisis COVID-19; the general characteristic of the enterprise is given; analyzed and evaluated the foreign economic activity of LLC TPG "Kunitsa"; the indicators of financial and economic activity of LLC TPG "Kunitsa" were analyzed and evaluated; the efficiency of foreign economic activity of the enterprise is estimated; the possibilities of development of activity of LLC TPG "Kunitsa" in the foreign market are estimated; alternatives for choosing the strategy for the development of foreign economic activity of LLC TPG "Kunitsa" were considered; modeling of foreign economic activity of LLC TPG "Kunitsa" in foreign markets was carried out; the system of management of foreign economic activity of LLC TPG "Kunitsa" has been optimized.

Research methods: general scientific and specific research methods were used in the qualification work. In particular, the methods of a systematic approach to characterize the economic and foreign economic activity of the enterprise, classification and combined analysis in developing a strategy for entering the foreign market.

The results of the master's qualification work are recommended for use in enterprises that specialize in servicing organizations with office supplies.

Scope: export of stationery to Hungary.

The economic efficiency of the proposed measures: net reduced flow is more than 220 thousand euros, which indicates the fulfillment of the necessary condition for the effectiveness of the project, the payback period is about two years and is sufficient in a changing environment. The yield index is 48%.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Теоретичні аспекти організації, здійснення та регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства	8
1.1 Організація зовнішньоекономічної діяльності в Україні	8
1.2 Основні механізми та засоби державного регулювання зовнішньоекономічних відносин	14
1.3 Тенденції розвитку зовнішньої торгівлі в умовах глобальної кризи COVID-19	23
2 Аналіз та оцінка зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»	33
2.1 Загальна характеристика підприємства	33
2.2 Аналіз та оцінка показників фінансово-господарської діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»	43
2.3 Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	56
2.4 Оцінка можливостей розвитку діяльності ТОВ ТВГ «Куниця» на зовнішньому ринку	67
3 Обґрунтування напрямків підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	74
3.1 Вибір стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності	74
3.2 Моделювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства за зарубіжних ринках	86
3.3 Оптимізація системи управління зовнішньоекономічної діяльності	97
Висновки	108
Перелік джерел посилання	115

ВСТУП

Актуальність теми. Глобальний світовий економічний простір вимагає від сучасної держави застосування відповідних регуляторних засобів, що мають поєднувати у собі як інтеграційний, так і захисний складники. Якщо інтеграційний складник спрямовує економічну політику на підтримання і розвиток участі держави та її резидентів – господарюючих суб'єктів – у якомога ширшому колі міжнародних торговельних відносин, то захисний складник покликаний забезпечувати економічну стабільність всередині держави, відстоювання національних економічних інтересів та добробуту населення.

Основою застосування таких регуляторних заходів виступає зовнішньоекономічна політика держави, яка, ґрунтуючись на загальновизнаних принципах та нормах міжнародного права, здійснюється державою, виходячи насамперед з національних інтересів. Враховуючи інтенсифікацію сучасних міжнародних торгових зав'язків, зокрема, через розвиток технологій та можливості прискореного обміну інформацією акценти регуляторного впливу на зовнішньоекономічні відносини змінюються від заборон, які виявляються все менш ефективними, до розширення кола дозволених операцій з одночасним посиленням нагляду з боку держави. Оскільки наведене є сталою загальносвітовою тенденцією, існує потреба дослідити та класифікувати ефективні механізми та засоби державного регулювання зовнішньоекономічних відносин.

Практичний аспект, що зумовлює актуальність такого дослідження, пов'язаний з приведенням законодавства України у відповідність до *acquis communautaire*, але не обмежений ним, оскільки стосується розвитку експортного потенціалу України загалом.

На сучасному етапі розвитку зовнішньоекономічна діяльність стає все більш важливим чинником забезпечення подальшого соціально-економічного зростання. Розвинені країни характеризуються тим, що фактично всі галузі їх економік так чи інакше приймають участь у зовнішньоекономічній діяльності, яка зокрема, повинна сприяти забезпеченню національних інтересів і безпеки держави, шляхом

підтримки митного взаємовигідного співробітництва у відповідності з загальними правилами. Саме тому дослідження ролі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є актуальним.

Сприяння подальшій інтеграції України у світове співтовариство, розвиток рівноправних та взаємовигідних відносин з іншими країнами, забезпечення зростання рівня життя і добробуту населення є пріоритетами національних інтересів у процесі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Завданням органів державної влади у цій сфері має бути створення сприятливих умов для подальшого розвитку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та удосконалення механізмів її регулювання.

Зараз у світі спостерігається критична ситуація, по в'язана із пандемією COVID-19. Ця проблема торкнулась майже всіх країн як у соціальному, так і в економічному планах. Україна, як держава, яка зовсім не була підготовлена до такої кризи, особливо важко переживає наслідки пандемії. З початком карантину багато підприємств припинило своє функціонування, вони почали скорочувати кількість працівників, тим самим залишивши багато людей без роботи. Як внутрішня, так і зовнішня торгівля України зазнала значних труднощів, тому було необхідним втручання держави заради покращення ситуації. Якщо для внутрішньої торгівлі уряд прийняв певні, хоча і не дуже продуктивні міри у вигляді допомоги дрібному бізнесу, то міжнародна торгівля залишилась майже без уваги. Головною проблемою слід вважати відсутність належного впливу держави на міжнародну торгівлю в період пандемії COVID-19.

Мета кваліфікаційної роботи – є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки.

Для досягнення цієї мети, у кваліфікаційній роботі були виконані такі задачі дослідження:

- визначені напрями організації зовнішньоекономічної діяльності в Україні;
- досліджено основні механізми та засоби державного регулювання зовнішньоекономічних відносин;
- визначено тенденції розвитку зовнішньої торгівлі в умовах глобальної

кризи COVID-19;

- надано загальну характеристику підприємства;

- проаналізовано та здійснено оцінку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»;

- проаналізовано та оцінено показники фінансово-господарської діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»;

- оцінено ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства;

- оцінено можливості розвитку діяльності ТОВ ТВГ «Куниця» на зовнішньому ринку;

- розглянуто альтернативи щодо вибору стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця»;

- здійснено моделювання зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця» на зарубіжних ринках;

- оптимізовано систему управління зовнішньоекономічною діяльністю ТОВ ТВГ «Куниця».

Об'єкт розроблення – процес удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки.

Предмет розроблення – теоретичні, методологічні та організаційно-економічні аспекти удосконалення зовнішньоекономічної діяльності ТОВ ТВГ «Куниця» за рахунок стратегії виходу на зовнішні ринки.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використовувались загальнонаукові та специфічні методи дослідження. Зокрема, методи системного підходу для характеристики господарської та зовнішньоекономічної діяльності підприємства, класифікації та комбінованого аналізу при розробці стратегії виходу на зовнішній ринок.

Практична значущість полягає у тому, що запропоновані заходи, щодо створення спільного підприємства з угорською фабрикою «Eurorapier» розміщення виробничих потужностей на території Угорщини, використання у виробництві української сировини, введення двох нових ліній виробництва товарів, які найбільшою мірою відповідають тенденціям розвитку канцелярської галузі, можна вважати доцільними. Про це свідчать данні отримані в результаті розрахунку низки

показників, а саме $NPV = 222$ тис. грн. євро свідчить про виконання необхідної умови ефективності проекту ($NPV > 0$), термін окупності дорівнює 1 рік та 11 місяців та є приємним в умовах змінного середовища. Однак найбільш значимий показник є високий індекс дохідності даного проекту, який складає близько 50%. Тому використання вищезазначених заходів сприятиме розвитку ТОВ ТВГ «Куниця» та просуванню її на зовнішні ринки.